

KS. STANISŁAW HAREZGA, *Jezus i Jego uczniowie. Model chrześcijańskiej formacji w Ewangelii według św. Marka*, Wydawnictwo KUL, Lublin 2006, 462 s.

Autor recenzowanej pozycji ks. Stanisław Haręzga znany jest z wielu publikacji, w tym i takich, które łączą solidną analizę egzegetyczną z pastoralną orientacją, uprawiając przy tym metodycznie trudną a niezwykle potrzebną dziedzinę biblistyki, jaką jest proforystyka. Jednym z ciekawszych przejawów tych zainteresowań jest chociażby pozycja tego autora pod tytułem *Biblia w Kościele* wydana przed niemal dziesięcioma laty (Wydawnictwo WAM, Kraków 1998).

Tym razem pod tytułem *Jezus i Jego uczniowie* ukazuje się rozprawa habilitacyjna tego dojrzałego biblisty i pracowitego popularyzatora. Jak i w innych pozycjach, tak i tym razem ks. Stanisław Haręzga przedstawia rezultaty solidnej analizy naukowej w taki sposób, by mogły stanowić niemal gotowe wskazania odnośnie do kształtowania życia w duchu Ewangelii. Podtytuł *Model chrześcijańskiej formacji w Ewangelii według św. Marka* precyzyjnie określa przedmiot materialny i formalny opracowania (s. 28).

Recenzowana praca jest pierwszym tego typu naukowym opracowaniem jednego z tematów Ewangelii Marka. Podobne bowiem pod względem celu publikacje o charakterze popularnym są już bowiem znane polskiemu czytelnikowi. Wystarczy wymienić serię pomyślaną na cztery Ewangelie, weryfikowaną w praktyce rekolekcyjnej, której autorem jest krakowski autor i kierownik duchowy ks. Krzysztof Wons SDS. Idzie on zresztą za modelem wypracowanym przez kard. C. M. Martiniego. Pierwsza książka z tej serii poświęcona jest formacji, którą proponuje właśnie Ewangelia Marka (*Uwierzyć Jezusowi. Rekolekcje ze św. Markiem*, Kraków 2004).

Opracowanie Haręzgi – jak na naukowe przystało – uwzględnia dotychczasowe rezultaty badania Ewangelii Marka w tematach zbliżonych do przyjętego. Tak szerokiego spektrum analizy relacji Jezus-uczniowie trudno dopatrzeć się w dotychczasowej literaturze. Ostatecznie jako cel swej pracy określa „przebadanie wszystkich formacyjnych aspektów działalności Jezusa i Jego uczniów w ramach ich wspólnej drogi według Ewangelii Marka” (s. 30).

W siedmiu rozdziałach swojego opracowania autor analizuje poszczególne etapy formacji, identyfikując je z kolejnymi partiami Ewangelii. Na końcu tworzy model wzajemnego oddziaływania Jezusa i uczniów, którego celem jest odpowiednie ukształtowanie tych ostatnich (s. 375-423). Uporządkowane wnioski stanowią doskonały materiał do przemyśleń dla każdego, kto zajmuje się formacją w Kościele, zarówno tą na poziomie katechezy, jak i w nowych ruchach, w kierownictwie duchowym czy w seminarium lub w zakonie. Zwraca uwagę oryginalne i przemyślane uporządkowanie materiału w podsumowaniu. Same tytuły zawarte w ostatnim rozdziale wskazują na adekwatność formułowanych wniosków wobec aktualnych potrzeb. Szczególnie trafnie ujmuje ks. Haręzga cechy duchowości uczniów (s. 398-401). W kontekście współczesnych ruchów ewangelikalnych, w których moment uczniowstwa jest bardzo mocno podkreślany, niezwykle cenne w omawianym opracowaniu jest to, co można określić jako „kościelne zakorzenienie formacji”. Co ciekawe, „eklezyjalne ukierunkowanie formacji pierwszych uczniów” – jak zauważa autor opracowania – „Marek wpisał na trwałe w model chrześcijańskiej formacji” (s. 411).

Jednym z wyznaczników jakości rozprawy jest dobór literatury. Ta zaś w recenzowanej pracy jest imponująca, zważywszy, że samych pozycji K. Stocka zajmującego się od lat Ewangelią Marka jest w wykazie bibliograficznym 20. Tę wyczerpującą literaturę można by ewentualnie ubogacić, dodając do dokumentów Kościoła (s. 432) takie wypowiedzi, które wprost odnoszą się do formacji chrześcijańskiej, wykorzystując przy tym Ewangelię Marka. Do jej tekstów nawiązuje przecież Jan Paweł II w adhortacji *Pastores dabo vobis*, gdy podejmuje temat „dialog powołania” (nr 36-37). W *Liście do młodych całego świata* wychodzi zaś od Markowej relacji ze spotkania z młodym człowiekiem.

Ostatecznie pozycja ks. Stanisława Haręzgi przedstawia w sposób przekonujący i systematyczny jeden z istotnych tematów Ewangelii Marka, jak dotąd niedostatecznie opracowany. O jej przydatności, zwłaszcza tej pozanaukowej, zadecyduje już czytelnik.